

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

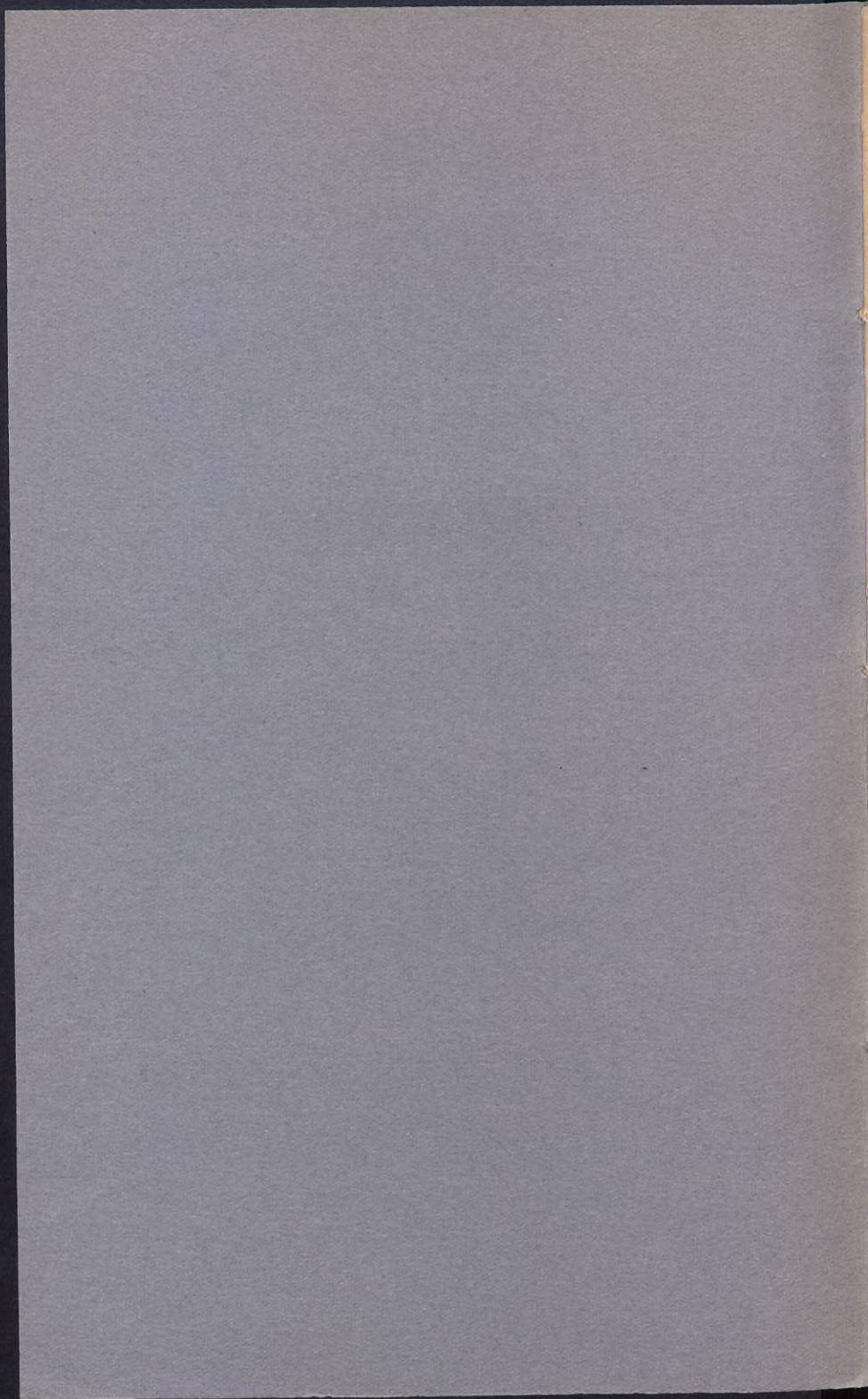
(2/2) LXX
L.

Quémendeur

Tyktingen från Selva...

1886.

(B.) Litt.
Ser.

12 1/2.

Flyktingen från Elba

eller

Napoleons återkomst.

Militärpoem

af

Quémateur.

"Poesien bör likna en målning."

Horatius.

Pris 15 öre.

70. 41
29

Upsala, P. Nilssons boktryckeri 1886.

Det, som i barnasinnnet blifvit sådt,
Det gror till sist, om ej det gror så brådt.
En taffla såg jag i min barndomsdar,
I minnet står den ännu lifligt qvar.

Napoleon från Elba återkom:

Det var just det, som stycket handlar om.
Ett hemligt något mig till tafflan drog,
Jag såg på den, dess skönhet mig betog.

Jag såg förvånad upp till seklers man,
Som i all verlden ej sin like fann.
Jag såg den tjusning, han till alla spred.
Allt var så lifligt, som jag varit med.

Med hattar viftas, fanor höjas opp,
Och ystra hästar hejdas från galopp.
Båd' folk och höga herrar trängas här
Att möta honom, alla nu så kär.

Napoleon med framgång tjusar först,
I fallet han likväl oss synes störst;
Likt en komet, som går kring himlens rund,
Och lyser klarast i den mörksta stund.

På taflan se'n jag tänkt så många gång,
Omsider tanken väller fram i sång.
Min sångmö här i toner teckna vill
En bild, som alla folkslag hörer till.

Man säger, Ödet styrer världen,
Det sanna styret äro svärden.
Med dem dikterar jag för Ödet lag,
Dess bana löper efter mitt behag.

Hvem styrer världen nu? Jo ingen!
Det fins ej ordnare i tingen.
En kejsare förutan land och makt
På Elba Ödet hånligt har mig lagt.

Hvad — Ödet! Jag vill Ödet tvinga
Och ordning uti kaos bringa!
Vet, Öde, gamla gardet lefver än,
I det din herre känner du igen!

Hvad blef din makt i våra strider!
Mot oss du horoskopet vrider,
Mot det jag ställde "Gamla gardet" fram.
Och bort du, Öde, flydde då med skam!

Af hafvets våg är jag kringskuren,
Är fångad likt en örn i buren.
Kanske ändock, att det är du, som rår,
Och att en lekboll blott för dig jag går!

Ha — jag en lekboll för en qvinna,
Så van, som jag, att segrar vinna!
Jag ofta skrattat åt ditt bistra hot
På alpens topp, vid Pyramidens fot.

Hvad skönhet i kanonens tunga,
Ännu jag höra vill den sjunga!
Som bruden längtar till sin bröllopsdag,
Min ande trår till strider och till slag.

Bataljen är det jag, som leder,
Min vilja ordnar djupa leder:
Kanoner, hästar, men'skor om hvar ann
I blod och eld. Ah — hvilken taffa grann!

Re'n jubla mina segerskaror,
Som timmar trotsat död och faror.
Jag ser i tuben, stiger se'n till häst
Och ilar till den glada segerfest.

Jag ser på fältet strimmor röda,
Jag saktar farten bland de döda
Och sårade, som ligga i sitt blod
Och under gjort af tapperhet och mod.

Ock korta stunder ses jag bida
Hos fallne, som af smärtor qvida,
Men tystna genast, när de se min blick
Och återfå soldatens ädla skick.

Hvad kraft mitt enkla ord dock eger!
"Kamrat du gjort din pligt," jag säger,
Och mången tapper då af glädje dör
Och ropar högt sitt sista: "Vive l'Empereur"!

Här blir för hvarje dag mig trängre,
Paris jag kan ej sakna längre!
Jag måste dit — till mina vänner der,
Nu vet jag först, hur' dyrbart det mig är.

Hur' skiftesrik min lefnad varit! —
Med sorg och glädje har den farit,
Bland alla minnen, som för själen stå,
Paris dock är det skönaste ändå.

Paris är mensklighetens hjerta,
Det känner glädje, känner smärta.
Som läkare jag lyssnat till dess slag,
Fast' skadadt klappar än det med behag.

Jag sett Paris i feberyra.
Jag ensam kunde det då styra;
Dess sjukdom kände jag och väl förstod:
Det var för känsligt detta ädla blod.

Jag sett Paris, när solen leker
På Seinens strand och blomman smeker.
Ej mera tjusfull blick man möta får,
Än den, som från dess mörka öga går.

Jag sett Paris, när träden knoppas,
När isen smälter, sinnet hoppas,
När fogeln jublar mot den nya vår
Och sina toner gladt i lunden slår.

Det är sig likt, det ler och skrattar,
Det utsår blomfrön, gångar krattar.
Det är ett barn så oskuldsfullt och godt,
Som för att glädjas sysslar här så brådt.

Är så beslutet i det höga,
Att jag ej skåda får dess öga,
Skall jag ej komma mer från denna ö,
Då vill jag tusen gånger heldre dö!

O Öde, hör mig denna gången,
Låt mig ej längre hållas fången,
Så vill jag dyrka dig som all tings Gud
Och aldrig mera trotsa dina bud!

Så tänkte kejsaren. Han satt vid stranden
På Elbas ö och såg mot vestra randen,
Der aftonrodna'n släcktes efterhand.

Han satt der än, när månen sam i vågen,
Med yttre lugn, med oro dock i hågen
Och såg en julle närma sig till land.

Just när ett moln sig öfver månen bredde,
En yngre militär ur båten trädde,
Ty denna hade landat allare'n.

Med dragen klinga krigaren sig ställde,
Han skyldrade, mot jorden vapnet fällde
Och lemnade ett bref till kejsarn se'n.

Napoleon tog brevet, som han räckte
Den unge krigaren och handen sträckte
Mot månens skifva, som var klar igen.

Han sade: "Ej jag läsa kan, hvad skrifvet
I brevet står, som här mig blifvit gifvet;
Dertill är månens ljus för svagt, min vän!

Det är från Soult¹⁾, jag känner gamla spären,
Jag vet hans klokhets re'n i yngre åren,
Förstår, i brevet skrifves ingenting.

Min unge vän, hvad har ni då att säga?
Hur' lycklig jag att slike vänner ega
Som Soult, den kronan i vår tappra ring!"

¹⁾ Dåvarande krigsminister.

Den unge skyldrade, sin värja lade
För kejsarns fot och dessa orden sade:
”Så ligger Frankrike för Eder fot!

Den ädle Soult har Eder motgång hämnats,
Och i hans hand har Franska staten lemnats.
Allt väntar blott, att, Sire, Er ta emot!”

”Bra — Öde, du har hört min bön den gången,
Napoleon är icke längre fången”,
Så kejsarn sade, budet tog i famn!

”Ni är blott löjtnant än”, han åter säger,
”Men fullmakt såsom öfverste Ni eger
Re'n innan vi ha lemnat Elbas hamn!

En liten hvila blott Ni här skall finna,
På några timmar vi oss rusta hinna,
Vi gå till segels redan morgondag!

Jag eger qvar en liten, tapper skara,
Dess antal utgör åtta hundra bara,
Med dem jag börjar detta företag!

Herr öfverste, låt mig Er hjertligt trycka,
Ni återför till mig min fordna lycka!
Hell Frankrike vårt sköna fosterland!”

Vid dessa ord såg kejsaren mot Norden.
Hans blick fick eld och skarpa ljödo orden,
När order se'n han ger på nattlig strand.

Och himlens skyar friskt hvarandra jaga,
Ty goda vindar fort sig sammandraga
Att föra kejsaren från Elbas kust.

De strömoln göra himlen grå till färgen;
När månen börjar flykt till vestra bergen,
Den lilla hären bryter opp med lust.

Till hafs på fyra mindre fartyg bara
Den store kejsarn och hans krigarskara
Befinna sig, när morgonrodnad gryr.

När östra horisonten höljs i lågor,
De skarpa bogar skära gröna vågor.
Mot Franska kusten hän eskadern styr.

Som unge falken, när han hungrig jagar,
Så skeppen ila kapp i tvenne dagar.
Som hvita vingar segeln svälla ut.

När tredje dagens sol som hetast brinner,
Till viken St. Juan eskadern hinner,
Och här den vilda jagten når sitt slut.

Mot strandens klippor vågorna sig bryta.
Små dyclingar gå öfver vikens yta,
Förtöjda skeppen vaggar deras svall.

Napoleon i land sig här begifver
Och med sin tjusningsmakt tillbakadrifver
Den bataljon, som honom hindra skall.

”Soldater kunnen I på kejsarn skjuta,
Så gören det! Mitt lif jag här må sluta”,
Han ropar, dervid öppnande sin famn!

Gevärens mynningar, som hotfullt blänka,
I ögonblicket synas ned sig sänka:
Ett lefverop der dånar för hans namn.

Hvad är, som vållar jublet kring La Mure?
Hör, jubelropen gå från höjd till höjd!
De tystna ej, fast dagen redan flyr,
Bland nattens dimmor skallar samma fröjd.

Hvem kommer der? Hvem så man fira kan!
Den tappre kejsaren från Elbas strand!
Hur skön var ej den seger här han vann!
Han allas hjertan lade ju i band.

Hör, hur' man hurrar i den trånga daln!
Se, hur' man kastar sina vapen bort!
Han är hos dem den "lille korporaln",
Och intet öga är, som synes tort.

Napoleon i spetsen för sin tropp
Här vinner tusen segrar hvarje dag.
Han kan ej hejdas i sitt segerlopp,
Och städer tar han in förutan slag.

Trefärgade kokarden bär hvar man,
Den blifven är nationens enda hopp.
Mot den ej något motstånd göras kan,
Grenoble låter sina portar opp!

Ej världen sett ett dylikt segertåg
Se folket här, det böljar som en ström!
Från hvarje stad der vältrar fram en våg,
Och alla eldar samma ljufva dröm.

Den dröm att Frankrike skall lyckan få
Af kejsardömet, födt i denna stund.
På nya banor fram det nu skall gå,
Dess ära blomstra liljan likt i lund.

De skaror ökas, glädjen likaså,
Napoleon ej något motstånd fann.
För honom öppna alla städer stå,
På tjugo dagar till Paris han hann.

Hör, jublet växer opp till en orkan,
Man hör en storm af men'skoröster blott.
Af bruset sprängas portarne till sta'n,
Sitt slut det underbara tåget nått.

Man gråter och på knä man faller ned,
Och hvarje hand i kejsarn vill få fatt.
Gen'raler och soldater — stå i led,
Stor vexling är af famntag, gråt och skratt.

Bourbonen flytt från thronen allaré, n,
Mot kejsarns välde här ej någon stred.
Snart folkets skaror skingrade sig se'n,
Då jubelstormen lade sig ock ned.

Med stum förvåning verlden såg hvad skett;
Att det förklara ingen dristat än.
Ej mera gåtligt sig för häfden tett,
Och sagans hjeltar syntes gå igen.

Det var en ström, som bröt bland klippor fram
Och i sin fart bortförde allt, som fans,
Men som till sist på slätten bildar slam
Och dunstar bort vid middagssolens glans.

Det var en präribrand med eld och rök,
Som störtar väldigt fram med brak och dån,
Som vårlig brodd med glödhet tunga slök
Och jagar samman djuren fjerran från.

Det var en åska på en molnfri dag,
Der blixstens sken dör bort i solens ljus,
Men luften skäres af ett enda slag,
Som ger en darrning lätt åt hvarje hus.

På thronen satt Napoleon igen,
Den mörka blicken spejar kring en verd.
Hans tankar hvilade vid Leipzig än,
Och hämndens rosor glödde på hans svärd.

Hur' nära var han ej att nå sitt mål:
Att verdens folk i tunga bojor slå.
Hans herskar-ord ej mera motstånd tål,
Som han det vill, ju folken måste gå.

Och dessa, fruktande det grymma hot,
Som lästes i den Franska örnen blick,
Med ängslig bäfvan sågo fram emot
Den frihetsdöd, som dem till mötes gick.

En räddare ur faran trädde fram,
Ung Asa-Thor gick ut från Mälarns strand.
Hans land af kejsaren ock höljts med skam,
Nu Thor höll vredgad hammaren i hand.

Carl Johan förde vrede gudens strid,
Och folkens öden hvila på hans svärd.
Han syntes dem så hög, så schön, så blid,
När så han kom och stridde för en verd.

De möttes tidehvarfvets störste män,
(Två stjernor här hvarandras banor skära),
De fordom stått, som vännen står till vän.
De båda stridt för samma fanas ära.

Som fiender de blifvit ställde nu,
Den ena stjernan skall den andra krossa.
I moln af rök sig sveper himlen ju,
Och hemska eldar genom mörkret blossa.

Och Ödet ställt sin våg på Leipzigs slätt,
Napoleon med storm mot denna hastar.
Han tror sig kunna tynga den helt lätt,
Till motvigt Thor sin hammare då kastar.

Af hammarns tyngd slogs Ödets våg till mark,
Carl Johan stod som segrare i striden.
Napoleon så hoppfull nyss, så stark,
Såg här sin lyckas dag för evigt liden.

På Elbas ö den slagne kejsarn satt
Helt tyst och plågades af harmens smärta.
Hans krafter tynade, och mera matt
Han kände döden närmas till sitt hjerta.

Då fick han åter plötsligt kraft och log,
Ty Lyckan syntes sig till honom vända;
Men afsked var det blott, som här hon tog.
Hans soldag mer hon icke kunde tända.

I thronens glans än vill hon se sin vän,
Se honom föra an i djerfva strider.
Han var ändå den tappreste bland män,
Den störste general i alla tider.

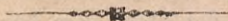
Hans krigarsnille lyste i sin glans
Vid Ligny än, der "Gamla gar det" badar
I blodsjö hög. För det ej hinder fans;
Det stormar fram och bragd på bragd uppradar.

Napoleon här segrat. Lyckan log
Mot honom, som hon lett i förra tider,
Och dörren upp för gunstlingen hon slog
Och syntes honom gynsam bli omsider.

Dock han, ej mer densamma nu som förr,
(Hans starka kraft af fallet blifvit bruten),
Ej öppen kunde hålla hennes dörr.
Vid La belle Alliance den så blef slutten.

Obrutne lågo "Gamla gardets" led
Och sofvo dödens sömn af Hildur fälde.
Med dem för evigt stödet fallit ned,
Napoleon mot sjelfva Ödet ställde.

"De hundra dagars" välde föll i grus,
Försvann en elmseld likt i qvällen sena.
Det var en sista flämtning af det ljus,
Som slocknade på klippön St. Helena.

1001851290

